

УДК 27-055.2:286.8(091+100)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.24>

РОЛЬ ЖІНКИ В СЛУЖІННІ ЦЕРКВИ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ: ІСТОРИЧНИЙ ТА СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ

Богдан Шумчук

*ПВНЗ «Український гуманітарний інститут»,
кафедра філософії, теології та історії церкви
вул. Інститутська, 14, 08292, м. Буча, Київська область, Україна*

Мирослава Сухораба

*ПВНЗ «Український гуманітарний інститут»,
кафедра філософії, теології та історії церкви
вул. Інститутська, 14, 08292, м. Буча, Київська область, Україна*

У статті досліджено роль жінки в служінні Церкви адвентистів сьомого дня в історичному та сучасному контекстах. Актуальність теми зумовлена зростанням активності жінок у церковному служінні, а також дискусійністю цього питання в сучасному богословському, соціокультурному та церковно-адміністративному дискурсах. У статті підкреслюється, що в країнах Західної Європи та США жіноче служіння, включно з пресвітерськими обов'язками, є усталеною практикою, тоді як в Україні цей процес перебуває на етапі повільної адаптації. Метою дослідження є аналіз біблійних, історичних та сучасних аспектів жіночого служіння в адвентистському русі, а також оцінка його значення для розвитку Церкви. У межах дослідження проаналізовано біблійні підстави жіночого служіння, виявлено суперечності у новозавітних текстах, що викликають різночитання серед богословів, а також розглянуто історичну динаміку участі жінок у церковному житті. Історіографічний огляд продемонстрував зростаючий інтерес до теми жіночого служіння як в зарубіжній, так і в українській протестантській науковій традиції. Встановлено, що сучасні тенденції в адвентистських громадах включають поступове переосмислення ролі жінок, зростання їхньої активності в освітній, адміністративній та місіонерській діяльності, а також розширення можливостей для лідерства. У висновках автор наголошує, що жіноче служіння є не лише питанням рівності чи богословських дебатів, але й фактором духовного оновлення та організаційного зростання церковних спільнот. Регіональні культурно-релігійні контексти істотно впливають на динаміку змін, що потребує обережного й водночас далекоглядного підходу з боку церковного керівництва. У результаті дослідження зроблено висновок про стратегічну важливість осмислення та розвитку жіночого служіння як складової ефективної церковної місії у ХХІ столітті.

Ключові слова: Церква адвентистів сьомого дня, жіноче лідерство, протестантизм, богослов'я, історія церкви, релігійні практики.

Актуальність теми дослідження. Проблематика ролі жінки в діяльності церкви має дискусійний характер з огляду на збільшення масштабів жіночого служіння в сучасному адвентистському середовищі. В США та деяких країнах Євросоюзу різного роду жіноче служіння, зокрема й пресвітерське є усталеною практикою. Проте в Україні воно не має такого прогресивного розвитку. Саме тому тематика ролі жінки в служінні Церкви адвентистів сьомого дня потребує актуального розгляду. Для предметності потрібно оглянути історичний та сучасний контексти визначеної проблематики. Адже в історіографії можна знайти відповіді на досвід попередників, а в сучасному контексті тенденції сьогодення.

Мета дослідження: проаналізувати роль жінки в служінні Церкви адвентистів сьомого дня з огляду на історичні аспекти та сучасні тенденції, оцінити вплив жінок на розвиток адвентистського руху.

Об'єкт дослідження: жіноче служіння в Церкві адвентистів сьомого дня у його історичному розвитку та сучасному стані

Предмет дослідження: форми, особливості та значення служіння жінок у Церкві адвентистів сьомого дня в історичному та сучасному вимірах. Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні **завдання**, а саме: охарактеризувати біблійний контекст проблематики ролі жінки в церкві; розглянути історіографію осмислення означеної тематики; визначити актуальні тенденції в контексті нових підходів до розуміння актуальності жіночого служіння.

Основні результати дослідження. У Біблії, ще в Старому Заповіті ми бачимо, що у Божому народі були жінки вибрані на особливе служіння, здебільшого вони були пророчицями. Сестра Мойсея Маріам, Хулда – пророчиця, до якої зверталися за порадою, Девора, яка була не лише пророчицею, а й суддею, лідеркою народу. І для людей, які хотіли дізнатись Божу волю, або хотіли щоб їх розсудили, не було перепоною, що та кого вони слухають – жінка. Та все ж, це було скоріше виключення, ніж правило, адже роль жінки розумілась інакше. Пізніше, вже в Юдеї, з'явилися закони, які забороняли жінкам навчатися, і тим паче навчати, або брати участь в служінні. Жінки були просто власністю, або чоловіка, або батька.

В часи ж становлення християнства ситуація почала змінюватися. В основному наше уявлення про це складається завдяки Павлові, який говорить, що «...немає чоловічого роду, ні жіночого, бо в Ісусі Христі ви всі – одно.» (Гал. 3:28), цим самим ніби урівнюючи чоловіка і жінку. І тут, в Новому Заповіті ми знову бачимо жінок, які відігравали певну, і скоріш за все досить вагомую роль у служінні, адже були окремо згадані. Наприклад, Фива, і посланні до Римлян 16:11 згадується як «служителька церкви», чи Прискилла, яка разом із чоловіком навчала Аполлоса. Та все ж у Павла є тексти, які досі викликають дискусії. Прихильники думки, що жінки не повинні навчати чи керувати в церкві найчастіше цитують такі уривки з Послань Павла: «Жінка нехай вчиться мовчки, в повній покорі. А навчатись чи панувати над чоловіком я жінці не дозволяю, але щоб вона мовчала», 1 Тимофія 2:11-12; «Нехай жінки ваші мовчать на зібраннях, бо їм не дозволено говорити, але наказано коритися, як і закон говорить», 1 Коринтян 14:34-35.

Проблематика ролі жінки в церкві є предметом численних досліджень. Звичайно існує багато богословських інтерпретацій, і багато дискусій на цю тему велося у всі часи. Доречно було б згадати кілька робіт українських науковців, які досліджували цю проблематику. Іван Огієнко в своїх працях аналізував роль жінки в духовному житті України. І. Старовойт у своїй дисертації висвітлює питання трансформації статусу та ролі жінки в релігійному контексті, особливо звернула увагу на поняття «стать» і «гендер» у фокусі протестантизму. М. Лучинський у своїй статті «Жінки-священнослужителі: українські перспективи» також звертає увагу на тему формування гендерної рівності в релігійному контексті, роблячи акцент саме на впливі протестантизму на цей процес. А О. Богдан особливо звертає увагу на перспективу розвитку жіночого священства у своїй статті – «Право жінок на священнослужительство в християнстві: контрверсійне сьогодення та неунікне майбутнє?».

Загалом науковці зосереджують увагу на різних аспектах ролі жінки в церковному житті, охоплюючи як історичний, так і сучасний контекст. Дослідники аналізують трансформацію жіночого статусу, вплив протестантизму на гендерну рівність у релігії та

перспективи жіночого священства. Ці питання набувають дедалі більшої актуальності та викликають зростаючий інтерес у науковому та богословському середовищі, і розвивають подальші богословські дискусії та наукові дослідження. У сучасному богословському дискурсі актуальним стає питання переосмислення ролі жінки в церковному служінні.

У 2018 році в штаті Теннессі було проведено дослідження щодо служіння жінок у церквах. Результати виявились цікавими (рис. 1). У порівнянні з результатами дослідження двадцятип'ятирічної давнини, кількість жінок-служителів значною мірою збільшилась. У результаті порівняння даних минулих років із сучасними було підмічено різкий зріст активності жінок у церквах. Також автор звернув увагу на ролі жінок в навчальному процесі духовенства, зокрема те, які посади обіймають жінки у духовних семінаріях.

Загальні тенденції відображаються і на служінні жінок в громадах Церкви АСД, а також на ставленні до жіночого служіння в церкві як такого. Результати опитування, яке було проведено у Францистауні, Ботсвана, і мало на меті розкрити питання розвитку та розширення можливостей жінок для служіння в Церкві адвентистів сьомого дня, підтверджують цю думку (рис. 2).

Необхідно зазначити, що не в усіх культурах, і не на усіх територіях можна побачити схожу картину. У Кореї, наприклад, згідно дослідження, яке було проведене там, незважаючи на те, що понад 70% членів Церкви АСД в цій країні – жінки, їх майже не залучають до керівних посад. Пов'язано це з особливостями традиційної релігійної культури у Кореї. На думку авторів, цей дисбаланс, є одним із чинників стагнації церковного зростання.

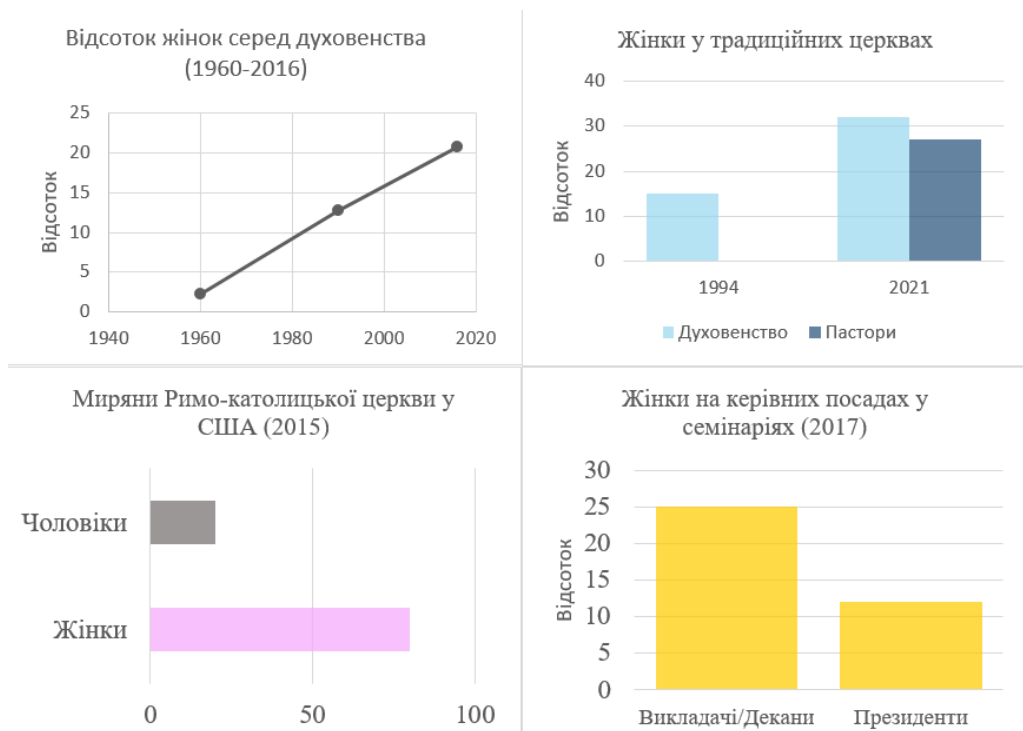

Рис. 1. Статистика щодо жінок-священнослужителів у США

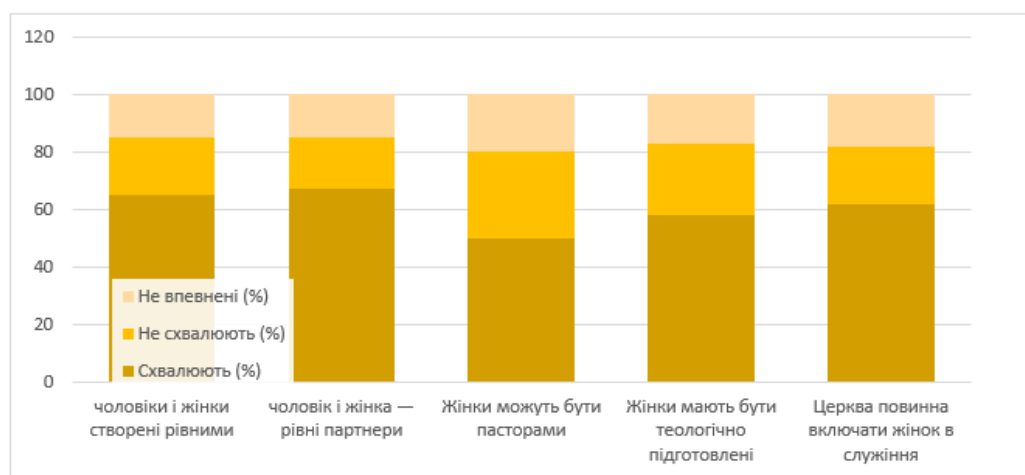

Рис. 2. Відповіді членів церкви щодо залучення жінок до служіння

У зв'язку з цим, нові підходи до жіночого служіння розглядаються як ресурс для місіонерського та організаційного оновлення Церкви.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження на тему ролі жінки в служінні Церкви адвентистів сьомого дня: історичний та сучасний контекст показало, що біблійна основа жіночого служіння має як приклади активної участі жінок у Божому плані, так і тексти, що досі викликають богословські суперечки. З одного боку, жінки в біблійній історії – пророкиці, судді, служительки – демонструють, що Бог обирає їх для важливих місій. З іншого – деякі новозавітні висловлювання часто стають аргументом для обмеження участі жінок у церковному керівництві. Що вказує на необхідність глибшого розуміння і тлумачення текстів. В контексті мети дослідження щодо аналізу ролі жінки в служінні Церкви адвентистів сьомого дня з огляду на історичні аспекти та сучасні тенденції, і оцінки впливу жінок на розвиток адвентистського руху було виявлено, що жіноче служіння з давніх часів привертало увагу як церковних діячів, так і науковців. Історіографічний аналіз демонструє, що зростаючий інтерес до цієї теми пов'язаний не лише з феміністичним рухом, а й з внутрішніми трансформаціями в релігійному середовищі. Український науковий дискурс також активно осмислює перспективу жіночого священства, зокрема в протестантському контексті. Отже, питання жіночого служіння є не лише актуальним, але й потенційно вирішальним для подальшого духовного та організаційного розвитку Церкви. Резюмуючи стверджуємо що аналіз сучасного стану жіночого служіння у різних культурних контекстах дозволяє визначити кілька актуальних тенденцій. По-перше, спостерігається загальне зростання активності жінок у церковному служінні, зокрема в освітніх та адміністративних сферах. По-друге, у багатьох регіонах світу відбувається переосмислення традиційних ролей жінок у церкві, що супроводжується розширенням їхніх можливостей для лідерства. По-третє, такі зміни часто стають джерелом духовного оновлення та зростання церковних громад. Проте регіональні особливості, зокрема культурні й релігійні традиції, можуть суттєво впливати на темпи й глибину цих трансформацій. Таким чином, нові підходи до жіночого служіння слід розглядати як важливу складову стратегічного розвитку Церкви, що сприяє її місіонерській ефективності та організаційному зростанню.

Список використаної літератури

1. Campbell-Reed E. U.S. sees dramatic growth in clergywomen over two decades. *Religion News Service*. 2018. URL: <https://religionnews.com/2018/10/09/u-s-sees-dramatic-growth-in-clergywomen-over-two-decades/>.
2. Moon I. A Process of Critical Contextualization to Deal With the Issue of Women in Leadership in the Seventh-day Adventist Church in Korea : dissertation Doctor of Ministry Project. Andrews University, 2011. 249 p. URL: <https://digitalcommons.andrews.edu/dmin/419/> (date of access: 16.04.2025).
3. Simankane L. P. Development and Empowerment of Women for Ministry in the Seventh-day Adventist Church in Francistown : dissertation Doctor of Ministry Project. Andrews University, 2010. 156 p. URL: <https://digitalcommons.andrews.edu/dmin/121/> (date of access: 15.04.2025).
4. Богдан О. Право жінок на священнослужительство в християнстві: контроверсійне сьогодення та неunikне майбутнє?. *Інша оптика : гендерні виклики сучасності* / упоряд.: В. Агєєва, Т. Марценюк. Київ, 2019. С. 129–140. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/16109> (дата звернення: 12.03.2025).
5. Лучинський М. О. Жінки-священнослужителі: українські перспективи. *Науково-освітня еліта та формування інтелектуального потенціалу української нації* : матеріали II Всеукр. наук. конф., присвяч. пам'яті д-ра іст. наук, проф. В. Я. Білоцерк, м. Харків, 29 берез. 2024 р. Харків, 2024. С. 229–231.
6. Огієнко І. Епістолярна спадщина Івана Огієнка (митрополита Іларіона) (1907–1968) / упоряд.: В. П. Ляхощкий, Н. П. Московченко, І. М. Преловська. Київ : Держкомархів України, УДНДІАСД, 2001. 477 с.
7. Шумчук Б. О., Кошарюк Л. Роль жінки у церковному служінні за посланням Павла I Коринтян 14:34–35. *Культурологічний альманах*. 2024. № 3. С. 48–54. URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.3.6>.
8. Куриляк, В. В. (2020). Історія реформи жіночого одягу в контексті вчення про здоров'я в Церкві Адвентистів сьомого дня. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки, 31(70), 2, 46–50. <https://doi.org/10.32838/2663-5984/2020/2.8>
9. Куриляк, В. В. (2019). Реакція Адвентистів сьомого дня на теологічні виклики в Україні (1991-2019 рр.). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки, 30(69), 4, 32–39. <https://doi.org/10.32838/2663-5984/2019/4.6>
10. Куриляк, В. (2020). Соціальне вчення та практики Церкви адвентистів сьомого дня в Україні. Вісник київського політехнічного інституту. Серія: Політологія, Соціологія, Право, 4(48), 6–15. [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2020.4\(48\).232666](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2020.4(48).232666)

THE ROLE OF WOMAN IN THE MINISTRY OF THE SEVENTH-DAY ADVENTIST CHURCH: HISTORICAL AND MODERN CONTEXT

Bohdan Shumchuk

*Ukrainian Institute of Arts and Sciences,
Department of Philosophy, Theology and Church History
Instytutska str., 14, 08292, Bucha, Kyiv region, Ukraine*

Myroslava Sukhoraba

*Ukrainian Institute of Arts and Sciences,
Department of Philosophy, Theology and Church History
Instytutska str., 14, 08292, Bucha, Kyiv region, Ukraine*

The article explores the role of women in the ministry of the Seventh-day Adventist Church in both historical and contemporary contexts. The relevance of the topic is driven by the growing involvement of women in church ministry, as well as the ongoing debate surrounding this issue within contemporary theological, sociocultural, and ecclesiastical-administrative discourse. The article highlights that in Western Europe and the United States, women's ministry—including presbyterial duties—is a well-established practice, whereas in Ukraine this process remains in a stage of gradual adaptation. The aim of the study is to analyze the biblical, historical, and current aspects of women's ministry within the Adventist movement and to assess its significance for the development of the Church. The research examines biblical foundations for women's ministry, identifies tensions in New Testament texts that lead to varying theological interpretations, and analyzes the historical dynamics of women's participation in church life. The historiographic review reveals a growing interest in the topic of women's ministry in both international and Ukrainian Protestant academic traditions. The study finds that current trends in Adventist communities include a gradual reevaluation of women's roles, increased participation in educational, administrative, and missionary activities, and expanding opportunities for leadership. The author concludes that women's ministry is not only a matter of equality or theological debate but also a key factor in the spiritual renewal and organizational growth of church communities. Regional cultural and religious contexts significantly influence the pace and depth of these changes, requiring a cautious yet forward-looking approach from church leadership. The study concludes that understanding and developing women's ministry is of strategic importance for the effective mission of the Church in the 21st century.

Key words: Seventh-day Adventist Church, women's leadership, Protestantism, theology, church history, religious practices.